

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emerio Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsebet-körsut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garonată pe o coloană 10
bani pentru o publicație. Pu-
blicitări mai dese după tarife
și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA” iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 250.

Brașov, Luni-Marți 11 (24) Noemvrie.

1903.

Conflictul austro-ungar.

S'a întâmplat zilele aceste ceva, ce nu s'a mai pomenit de când s'a înființat dualismul austro-ungar: între șefii celor două guverne și parlamentele de la Viena și Budapesta s'a iscat un conflict asupra drepturilor, ce-i compet fie-cărei părți pe baza pactului de la 1867.

Conflictul acesta a fost neincunjurabil. Cestiunea militară așa cum a fost pusă de către Unguri în urma obstrucțiunii și cum s'a dezvoltat apoi prin concesiunile făcute nisuițelor naționale maghiare față cu armata imperială, a trebuit să-l provoace. Nu e vorba d'ur numai de o deosebire de vederi, ori de interpretare a dreptului public între Tisza și Koerber, ci de-o pronunțare a contrastelor direcțiunii politice de dincoace și de dincolo de Laita, de izbucnirea unei nemulțumiri, și mahniri, ce de mulți ani s'a adunat la ambele părți și prin care se marcheză de-ocamdată numai începutul sfârșitului erei dualiste.

Insufletirea cu care au fost primite declarațiunile lui Tisza, când a ripostat la prima vorbire a lui Koerber, de către toate partidele maghiare din cameră, a fost întrecută chiar de entuziasmul sgomotos, ce s'a manifestat în camera deputaților din Viena atunci când Dr. Koerber a luat pozițiune față de aceste declarațiuni, susținându și toate cele afirmate în prima sa vorbire privitor la raporturile comune dintre Austria și Ungaria pe baza parității.

Prin declarațiunile ultime ale contelui Tisza, făcute Sâmbătă în cameră, s'a săvârșit o apropiere între chipul cum interpretază el și Koerber legile pactului. Opoziția maghiară dice, că Tisza a retras ce a susținut mai înainte și face cauză comună cu Koerber. Adevărul este însă, că ceea-ce se petrece ați în ambele emisfere ale monarhiei e o urmare a procesului de descompunere a constituției dualiste și persoanele actualilor șefi de guvern puțin apasă cum-penă evenimentelor, ce se desfășură.

Tisza și Koerber au și ei rolul lor important în momentele actuale de crasă, d'ur credem că înșiși vor fi în clar despre aceea, că ei pe lângă toate eforturile nu vor pute scote carul dualist din noroiul, în care l'au cufundat păcatele guverneler de la 1867 încôce. Ba, cum se presentă ađi situațiunea, nici că e posibil ca acești doi bărbați politici să mai concludere împreună multă vreme. Amândoi au să lupte cu obstrucțiunea, pe care încă nu le-a fost cu putință a-o învinge și e întrebare dacă ea nu-i va înghiți și pe ei.

Incât pentru contele Tisza, acesta face toate eforturile ca să res-tabilăscă starea legală și s'ajungă guvernul său a fi tare și mare, ca pe vremile când tată-său conducea clica liberală stăpânitoare. D'ur ađi e mult mai greu ca atunci de a continua absolutismul parlamentar, căci

șovinismul hrănit și crescut de Tisza-betrânul, a căpătat corne grozave și a devenit nesăturat.

De când cu cërta dintre Koerber și Tisza obstrucționistii au căpătat nou curagiū și nu puțin a contribuit ai ațița la continuarea luptei faptul, că ministru-șef Tisza jidărit de leaderul partidului poporal, a dat pe față, că se pörtă cu gândul, ca la cas, când nu i-ar mai rămâne altă scăpare, să cëră dela coronă disolvarea dietei și în stare de *ex-lex* și ordonarea de nouă alegeri.

La aparință există o scisiune în partidul independist, unde moderatiū se abțin de la obstrucțiune, și acum pare că și în sinul partidului poporal se ivesc deosebiri de vederi, căci șefedintele acestui partid contele Ioan Zichy și-a dat dimisiunea pe cuvânt. că nu pôte consimți cu curentul obstrucționist, de care sunt influințați membrii partidului poporal.

În realitate stau altfel lucrurile. Se jôcă pretutindenī un joc dublu.

Unde vor duce toate aceste nu pôte prevedé ađi nimeni. Una însă e clar fiecărui: la consolidarea stărilor de față nu vor duce.

Se impune der fie-cărui popor să vegheze cu îndoită încordare, căci nu se scie ce va aduce ziua de mâne.

Camera pôte fi disolvată și în stare de *ex-lex*. În ședința de Sâmbătă a dietei s'a urmat desbaterea asupra conținutului de recuți. *Vertan* spune, basat pe-o declarație a lui Apponyi, că Maj. Sa n'a avut dreptul de a dispune în privința limbei în armată. Ne amenință cu naționalitățile, din cauza cărora nu cutéză guvernele a face politică de stat maghiară. *Rakovszky* combate viu politica guvernului și vorbesce și despre disolvarea camerei în stare de *ex-lex*.

Ministru-president *Tisza* răspundend la ultima cestiune pusă de *Rakovszky*, accentuă, că camera pôte fi disolvată și în stare de *ex-lex*. Disolvarea numai atunci n'ar fi constituțională, dacă pauza ce ar urma, ar fi de natură a împiedeca acțiunea ce tinde la încetarea unei stări extra-ordinare. Dieta — continuă *Tisza* — trebuie disolvată într'un timp, ca noua dietă să pótă aduce, încă în acel an, hotărîre asupra bugetului.

Interpretarea legii în acest chip a fost întîmpinată cu mare sgomot din partea opoziției. *Tisza* însă n'a esitat a declara, că opoziția a provocat starea anarhică actuală, numai fiind-că a desperat de a ajunge la ocuparea fotoliilor ministeriale.

Contele Ioan Zichy și partidul poporal. Contele Ioan Zichy, presidentul partidului poporal, a adresat vice-presidentului acestui partid Stefan *Rakovszky*, o scrisore în care îi aduce la cunoscință, că-și dă dimisia din funcția de president. Hotărîrea și-o motivăză Zichy cu aceea, că mai mulți membri ai partidului poporal alăturându-se la grupul „opoziției libere” demonstrăză permanent pentru obstrucțiune, pe când părerea lui este, că obstrucția e păgubitoare țerii.

Koerber și Tisza la Maj. Sa. Se pare, că afacerea Koerber-Tisza a devenit punct de mănecare pentru încurcături nouă. Amândoi ministri presidenti au ajuns într'o situație foarte dificilă, și pressa din monarhia întrégă se intrébă, care dintre cei doi ministri presidenti: Koerber sau Tisza au reprezentat în discursurile lor punctul de vedere al Monarhului? Asupra acestei întrebări se va decide ađi mâne, căci amândoi au cerut audiențe la Maj. Sa pe ziua de erī, Duminică. Despre Tisza se afirmă, că a fost chemat es-pres la curte. Cestiunea nefiind o afacere personală, se prevede o continuare a animosităților între guvernele statelor dualiste, întru cât cestiunea militară atât în Ungaria, cât și în Austria nu va fi luată curend dela ordinea țilei.

Lupta între Koerber și Tisza.

În ședința de Vineri a „Reichsrath”-ului ministru-șef austriac Dr. Koerber a replicat la răspunsul, ce i-l'a dat ministru-president unguresc contele *Tisza*.

Răspundend la o interpelație, ce i-au adresat deputații Dr. *Gross*, Dr. *Baernreither*, Dr. *Derschatta*, Dr. *Kathrein* și Dr. *Lauger*, cari îl întrebau ce pozițiune ia ministru-șef față cu declarațiunile contelui Tisza, care a vorbit „într'un ton ne mai pomenit” la adresa colegului austriac.

Dr. Koerber spune la început, că nu pôte să evite a se pronunța și asupra cestiunii militare. A făcut, în cestiunea aceasta numai pe conștiențiosul interpretator, purrend din dispozițiunile legilor.

Ministru-president ungar a accentuat în vorbirea sa dreptul dietei ungare de a pute modifica, în înțelegere cu coróna, legea pactului. O astfel de modificare nu pôte avé valoare practică până atunci, până când ea nu se hotăresce pe cale legală și în Austria.

În ultimele zile, când a trebuit să mă interesez de evenimentele ce se petrec în dieta ungară, am avut ocazie de a-mi lua informațiuni, că ce se numesce în regatul ungar constituție și drept public.

D'ur nici eu, nici alt bărbat austriac nu e destul de mare șovinist, ca într'o afacere atât de importantă, cum este cestiunea militară, să se mulțumescă cu o formulă. Nu puteam decât să insist asupra esenței lucrului, care stă în aceea, că conținutul legilor pactului rămâne obligator pentru ambele părți, câtă vreme ambele părți nu le modifică pe cale legală. (Vii aprobări. Aplause). Țin neclintit la convingerea mea și mă refer la aceea, că atunci când șeful guvernului regal ungar, ministru-president al unui stat autonom teritorialmente, și-a desfășurat teoria sa, s'a provocat și a trebuit să se provoce la legea lui pactul austro-ungar, fiind-că acest pact peste iedeca invincibilă, care — în inte-resul monarhiei — stă în calea tuturor nisuițelor unilaterale.

Este adevărat, că în interesul monarhiei adeseori și în mijlocul iritațiunilor dureroase, am cedat Ungariei până la ultimele limite. Nu vom permite însă să ni-se dispute dreptul de a-ne reclama și interpreta drepturile, și în genere nici-odată nu vom estrada dreptul austriac, precum nu vom permite de altă parte o atingere a lui, tot așa nu vom permite (arată spre fotoliile ministeriale) ca aceste locuri să fie depreciate, fiindcă ele ni s'au încredințat în numele statului și trebuie să le apărăm, cum apără soldatul onorea steagului, (Vii aprobări). Dacă — Dumnezeu să ferescă — ar pute să fie ore când în interiorul acestei monarhii vorba despre valorarea numirii de *stréin*, atunci

să vă aduceți aminte, că ministru-șef ungar a fost primul, care a scăpat acest cuvânt. (Vii aplause. Numeroși deputați felicită pe Koerber).

Contele Tisza luând cunoscință de această replică a lui Koerber, încă în ședința de Sâmbătă a luat cuvântul, ca să-i răspundă.

În aprobările generale ale camerei Tisza a declarat înainte de toate, că nu vré să polemizeze cu Koerber. Noi, dișe el, în ce privesc dreptul public ungar ne revindicăm dreptul exclusiv de a aplica dreptul public ungar în sensul legilor ungare. Voiu rămâne la acest loc numai până când valorarea în practică a acestui punct de vedere, nu se isbesce de nici o piedecă.

Ministru-president austriac a declarat erī în „Reichsrath”, că și eu m'am provocat la legea pactului austro-ungar. Acesta n'am făcut-o, n'o puteam face, căci o lege austro-ungară a pactului nu există. Există însă două legi deplin independente una de alta: legea ungară și legea austriacă, cari s'au creat în diferite termine de timp, și cari și în privința conținutului se deosebesc în mai multe puncte esențiale și cari cuprind dispozițiuni în urma cărora se face posibilă administrarea afacerilor comune pe basă de paritate.

A mai diș ministru-president austriac, că conținutul legilor pactului este obligator pentru ambele părți, câtă vreme ambele părți nu-l modifică pe cale legală. Față cu declarația aceasta repet ceea-ce am mai diș în ședința de Vineri a unei declarațiuni anterioare, făcută în clubul liberal (citesce):

„O lege ungară, ce ar ținti la schimbarea stărei de drept actuale, s'ar ridica la deplină valoare de drept în privința formală prin faptul sancționării; însă dispozițiunile ei referitoare la afacerile ce sunt a-se rezolve în comun, numai atunci ar intra în vigoare, și numai atunci s'ar pute realisa noua ordine, când și în celălalt stat s'ar aduce o lege corăspundătoare. În cas contrar n'ar crea o nouă ordine, ci ar destrăma bazele ordinei existente.”

Așa-d'ur ar fi o lege valabilă și ar avé și vigoarea de a destrăma ordinea existentă, ea însă n'ar avé și puterea de a realisa noua ordine, ce o intenționează, decât în Austria nu s'ar crea o lege corăspundătoare. (Sgomot pe băncile opoziției).

În ce privesc afacerile comune, Ungaria, ca și în trecut, așa și ađi stă ne-schimbata pe baza parității.

Din „Reichsrath.”

Discursul lui Koerber și impresia ce-a produs-o.

Asupra impresiei, ce a provocat-o discursul lui Koerber pronunțat Vineri în Reichsrath, „N. Fr. Pr.” scrie următoarele:

„Primirea ce s'a făcut discursului ministru-șefedintele în Reichsrath a fost din cele mai favorabile, ce se pôte imagina în împrejurările actuale.

Aceleași partide, cari cu trei zile înainte și-au esprimit displăcerea față cu ministerul Koerber, i-au adus astăđi chiar ovațiuni. De șese-ori s'au repețit salvele de aplause după-ce Koerber a încheiat.

Deputații partidului progresist german, cei ai partidului poporal german, marii proprietari constituționali și social-cristinii declarară, că răspunsul ce l'a dat Koerber la discursul lui Tisza este pe deplin satisfăcător, așa că ei iscălesc fie-care cuvânt al acestui răspuns. Aceleași păreri le împărtășesce și centrul catolic. De asemenea și pangermanii, Românii și Rutenii

încă și-au manifestat mulțumirea. Polonii aprobă și ei tendința discursului, făcând numai o rezervă impusă de tactica clubului lor. Nicî chiar din băncile tinerilor Cehi nu s'a aușit în timpul discursului vre-o des aprobare.

După impresia generală, se pare că numai patru deputați erau în cameră, cari față cu enunțările ministrului președinte au observat din principiu o atitudine ostilă ostentativă: *Clofac, Fresl, Choc* și *Dr. Baxa*. Intreruperile lor însă au fost la început respinse cu indignație, ér mai târziu ignorate.

Debatere asupra enunțărilor lui Koerber.

Dr. Baernreither (marea proprietate constituțională), ăice între altele:

Dreptul public, care s'a dezvoltat în Germania, încetul cu încetul pentru tóte statele monarchice distinge în privința întregului complex al drepturilor corónei în chestiuni militare doué categorii: Drepturile referitoare la *conducere și organizația internă* a întregii armate, și un complex al drepturilor, ce se numește *puterea de comandă* (Kommandogewalt) a domnitorului.

Tóte celelalte chestiuni ale administrației armatei, cari aparțin drepturilor generale de guvernământ al Corónei, ca chestiunile financiare, obligativitatea generală a apărării, chestiunile instrucțiunii etc. sunt un complex deosebit de drepturi. Aceste doué complexuri de drepturi se deosebesc prin următoarele: Primul complex, puterea de comandă a imperiului, este a domnitorului, personal și fără restricții, fără amestecul parlamentului, fără contrasemnarea ministrului președinte, ca un drept personalissim al domnitorului. Al doilea complex, drepturile de guvernământ constituționale referitoare la administrația armatei sunt supuse concepțiilor constituționale. Ele ori-care alt drept ce-l are domnitorul.

Noi, Austriacii, recunoscem fără rezervă această putere de comandă, și atât la noi, cât și în Germania este în strălucitul ultim corolar istoric al unui timp străvechiu, aș pute ăice, al armatei, care din timpurile lui Tacit era sub ordinea regelui. De aici se derivă puterea generală de guvernământ, care se eserecită în mod constituțional. Acesta este punctul de plecare pentru tóte conlusiunile, ce trebuie să le facă cine-va în chestia militară pe basa dreptului public.

Care este sfera de drept a parlamentului nostru referitor la armata austriacă? Nu trebuie nicî în viața de drept să procedăm în tot-déuna după axiome de drept, ci vrénd să aprofundăm lucrurile, trebuie să pornim de la faptele, pe cari se înteneiează axiomele, și atunci găsim faptul unității armatei noastre ca fiind întemeiat pe o formă istorică. Armata noastră este mai veche, decât dreptul nostru public. Încă mai mult: Armata noastră n'a fost alcătuită de nicî un drept public, armata noastră a fost alcătuită de cătră istoria universală și *unitatea armatei a fost cimentată pe o sută de câmpuri de război în Europa*.

Décă a fost ceva temeiul semnificativ al Austriei, atunci acest temei a fost armata acésta unitară. Sunt sigur, că vr'un Ungur, care ar ședé aici, nu m'ar pute contradice, când ăic, că dreptul nostru constituțional se referă la totalitatea armatei. De ce? Fiind-că obiectul pactului nostru cu Ungaria a fost tocmai totalitatea armatei. A fost un pact *pro indiviso* acesta, și din punctul acesta asupra obiectului *pro indiviso* rezultă doué consecuențe imediate și prima și cea mai importantă consecuență practică este, că decă obiectul a fost substratul pactului *pro indiviso*, și cheltuelile armatei se socotesc *pro indiviso*.

Noi nu plătim pentru o anumită parte a armatei, ci pentru o parte aliquotă a întregii armate (Vii aprobări). Cu alte cuvinte: Noi plătim mult mai mult, decât ni-s'ar reveni după numărul recruților, noi plătim partea aliquotă a unui întreg, și din momentul când vréu să ne sustragă

întregul, care este propriul obiect al pactului, este de sine înțeles, că felul acesta al plăților încetăză de la sine (vii aprobări) și fie-care plătesce singur socotite sale.

Dr. Ellenbogen (social-democrat) atacă pe Koerber, ăicénd, că bine i-a făcut Tisza. Laudă obstrucția maghiară.

Dr. Scheicher (social-creștin) ar fi dorit, ca discursul lui Ellenbogen să se fi ținut în diétă ungară. S'ar mira, că un deputat austriac se pune pe partea Maghiarilor, decă n'ar sci, că obstrucționisții cei mai înverșunați din Ungaria sunt fiii aceluiași popor, căruia aparține și Ellenbogen, adecă jidovi. A sosit timpul să trimitem o vorbă mai energică peste Laita. Căci decă Maghiarii rîvnesc să aibă armata în mâinile lor, acésta o fac fiind-că vréu să bage în jug mongolese naționalitățile din Ungaria și să facă din ei Maghiari. Austriacii au fost exploatați pe tóte căile de Transilvania. Nu la Königgrätz s'a pecetluit sórtea nóstră de heloți, ci în pactul de la 1867 (Aprobări). Decă așa, este mai bine să se facă uniune personală, ca re-deșteptându-se Germanii, Slavii și Românii, să îngrope fantoma. — Trebuie să se re-deștepte odată popórele Europei și să vadă, că la spatele lor stă o rassă, al cărei interes este să ațite.

Prohaszka: Jidovii!

SCRIRILE DILEI.

— 10 Noemvrie v.

Comitetul pentru ridicarea statuei lui Cuza-Vodă a trimis soției neuitatului Domnitor următoarea adresă: „Dómnă! Tera recunoscătoare pentru faptele gloriose ale ilustrului vostru soț, a luat hotărîrea de a-i ridica o statuă, menită a eternisa memoria marelui Domn“. (Urmézá semnăturile.) — Domnița Elena, care a părăsit de mai bine de un an țera, se află actualmente la Geneva, în Elveția.

Impăratul Wilhelm după operațiune. Tot ce se știe despre operațiunea la care a trebuit să se supună împăratul Wilhelm, este favorabil. Se asigură, că rana cauzată prin depărtarea polipului, se va vindeca în câte-va zile de tot. Faimele ce se lătesc despre o apropiată călătorie a împăratului într'o climă caldă la Sud, deșteptă însă îngrijiri, ca nu cum-va suferința și hóla împăratului să fie de-o natură mai gravă. Diarele berlinese se sillesc din cauza acésta a risipi îngrijirile de acest fel. „National Zeitung“ ăice, că numai după Crăciun Wilhelm II va face o călătorie mai lungă, însă și acésta numai pentru recreare, la Sud. Așa scrie și „Berl. N. Nachrichten“, ér „Börsencurier“ susține, că împăratul va face călătoriile sale numai între hotarele Germaniei, peste cari nu va trece.

Populația României. România astăzi are 5.856.690 locuitori, cari după naționalitate sunt: Români 5.489.296, Austro-Ungari 104.100, Turci 229.83, Greci 20.057, Italieni 8841, Bulgari 7964, Germani 7636, Ruși 4201, Francesi 1564, Ovrei cetățeni români 256.588, ovrei, cetățeni străini, 5859. În România sunt mai mulți bărbați decât femei, și anume 3.026.638 bărbați și 2.970.051 femei. 45% orașe numărul analfabeților e de 37%. Numărul școlilor populare e 3656.

„Măcelul de la Nojlac.“ Mult tărăboi s'a făcut în presa maghiară pe tema unei băți ordinare întemplată în cărciuma din Nojlac, unde antreprenorul, care a luat zidirea școlei a făcut cinste locuitorilor cu 2 vedre de rachiu. Ómenii îmbătându-se, s'au luat la bătaie. Unul dintre bătauși — din întemplanare un Ungur, — a murit în urma rănilor. A mai fost o rănire gravă și doué ușóre. Foile maghiare, până și cele din Brașov — au scris nisee gogomării incualificabile, că Românii ar fi pus la cale o revoluție contra Ungurilor. Unele diare căutau firul complotului până pe la Blășiú. — Acuma vine d-l *Böjthe Kálmán*, solgăbiréul din Uióra, care a făcut ancheta, și

constată că în Nojlac n'a fost nimic alta, decât o simplă bătaie de cărciumă, urmată de mórtea unui om și de rănirile de mai sus. — Acum diarele cu scornituri tendențioase au cuvéntul!

Pentru masa studenților români din Brașov au mai întrat 20 cor. de la d-l *Dr. Victor Colceriu*, medic în Lăpușul unguresc. Priméscă generosul donator cele mai călduróse mulțămite. — *Diracțiunea școlilor medii gr. or. române.*

Cununie. D-l învățător *Romul Frateș* și d-șóra *Victoria Sfetea*, fiica părintelui de pe Tocile (Brașov) *Vasilie Sfetea*, își vor serba cununia religioasă mâne Marți în biserica de pe Tocile. — Sincere felicitări!

Perchisiție domiciliară la un spion rus. O telegramă din Sofia, sosită la Belgrad, anunță că pe când cunoscutul spion rus *Weissmann* se afla dus la Petersburg spre a ruga guvernul rusesc să intervină d'a se retrage decretul, prin care se hotărîa expulsarea lui din Bulgaria, poliția din Sofia s'a dus la locuința lui și chemând un lăcătuș. i-a descuiat ușa și a pătruns înăuntru. Acolo a găsit și a sechestra un mare număr de documente compromițătoare pentru multe personaje bulgare. Din documente ar resulta, că *Weissman* ar fi încassat în acești din urmăni, de la Regele *Alexandru* al Serbiei cincî mii de napoleoni, spre a-l informa în privința mișcării revoluționare din Serbia. *Weissman* ar fi înștiințat adesea-ori pe Regele *Alexandru* despre agitațiunile partizanilor lui *Karagheorghievici*. S'au găsit în locuința lui *Weissman* și scrisori d'ale lui *Daneff* (fost prim-ministru bulgar) d'ale lui *Radeff* și d'ale lui *Lutzkanoff*, precum și lista ofițerilor bulgari contrari *Principelui Ferdinand*. Intre acești ofițeri este și ajutorul șefului statului-major bulgar, *Ratko Dimitrieff*. Deosebit de acésta, rezultă din hărțile găsite în casa lui *Weissmann*, că Rusia are în Balcani 120 de agenți secreți.

Studiile ofițerilor români de marină. Ministerul român de război, în urma intervenției comandamentului marinei militare, a autorizat imbarcarea pe vasele S. M. R. a mai multor ofițeri de marină din cei mai noi. Până acum au fost imbarcați pe cargobotul „Constanța“ sublocotenenții *Constantin Rădulescu* și *Neculai Antonescu*, ér peste câteva zile vor fi imbarcați pe cargobotul „București“ sublocotenenții *Corneliu Buholtzer* și *Neculai Popescu*. Treptat, treptat vor fi imbarcați pe vasele de comerț și alți domni ofițeri. Toți ofițerii imbarcați pe vasele marinei comerciale vor face câte doué călătorii între Rotterdam și Dunăre, dus și întors. Scopul acestor imbarcări e, ca tinerii ofițeri de marină, încă de la începutul carierei să facă practica navigațiunii pe vase de lungă cursă și în timp de érnă, căci este sciut, că vasele marinei militare în timpul ernei sunt desarmate și staționéază în porturi.

Ligă asiatică contra Europei și Americii. O telegramă din Shanghai anunță, că Japonésii lucréază cu activitate, în secret, la organizarea unei „Ligé Asiaticé“, cu sediul în Tokio (capitala Japoniei). Din acésta Ligă vor face parte tóte popórele asiatice amenințate de Europa și America, a căror expansiune colonială a devenit un adevérat pericol pentru integritatea imperiilor asiatice. În legătură cu proiectul acestei formidabile coalițiuni, se pune și sosirea la Tokio a unui mare număr de bărbați de stat chinesi, prinți siamesi și visita marelui vizir al Persiei.

O statistică. În cursul anului 1902 s'au tratat în spitalele și ospiciile dependente de Eforia spitalelor civile din București un număr de 24.248 bolnavi, dintre cari copii noi născuți 1791; bărbați 8964; femei 10.080; băieți 2712, fete 2528. Dintre aceștia au éșit din spitale și ospicii 22.552, din cari 14.814 vindecați, ameliorați 4338; nevindecați 1976; morți 1424, rămânénd în finele anului în căutare 1732.

Anunț literar. Voinđ a tipări din scrierile mele volumul al II-lea de „*Novele și Schițe*“, care va fi cam de 18—20 cóle tipărite și va costa 2 coróne (3 franci), aduc acésta la cunoștința On. public, rugându-l să binevoéscă a-le abona cu grăbire, ca să mă pot orienta referitor la numărul esemplarelor ce trebuie tipărite. Tot-odată accentuez, că neincurgénd abonanți de ajuns, nu le pot tipări, ér cei ce vor fi abonați își vor reprimi banii plătiți, de nu s'ar învoi să priméscă în locul lor vol. I al scrierei mele „*Novele și Schițe*“, ori poveștile „*De la Móra*“. — Acésta rog a mi-se și comunica, pe cuponul asignațiunii. Abonamentele se fac numai la autorul *Ioan Pop Reteganul* în *Rettig* (Transilvania).

Din America. Din ce în ce se înmulțesc vocile de peste Ocean ale fraților noștri. În timpul din urmă aprópe zilnic primim de acolo scrisori. Éta una din Chicago cu data 9 Noemvrie:

„Prin aceste puține cuvinte vă fac o cunoștință pentru sóia „*Gazeta Transilvaniei*“, care se află sub condiția (redacția?) d-vóstre, dorind a o ceti și a-mi căștiga învățătura dintr'insa, simțindu-mé depărtat și părăsit de patrie și de cuibul unde m'am născut. A trecut mai bine de un an, de când mi-am părăsit dulcea mea țéră. — Încă odată rog pe onorata redacțiune, a-mi da răspuns, cât este prețul pe o jumătate de an al fóiei și cât ce voiú căpéta răspuns, „de loc“ voiú espeda bani prin postă. Încă vă mai rog pentru un călindar pe anul 1904 și mai vre-o cărticică de balade séu povestiri, pentru de a-mi mai petrece și a mai uita din cele nécașuri ce le ducem noi Românii din America. Cu iubire frățéscă mé arăt cătră d-vóstră. Cu stimă: (ss) *Simion Radoniciu*, 287. W. North Ave. Chicago Ills. Nord-America.

Tragere la țintă. Marți în 24 Noemvrie batalionului I al regimentului 24 unguresc din infanterie de la órele 8 până cam pe la órele 11 a. m. va éși la tragere la țintă în Poiană. Poliția publică acésta, avertisând publicul, că în acest timp este sever interđis a circula pe teritoriul Poianei

Tetru german. Ađi Luní se va reprezenta pentru prima órá „*Der Strom*“, dramă în 3 acte de *M. Halbe*. — Máne, Marți, în 24 l. c. se va da în beneficiul capelmaistrului *Victor Heller*, opereta în 3 acte, „*Don Caesar*“ de *Delliger*.

Turda, 20 Noemvrie 1903.

Inmorméntarea protopopului Co-darcea. Sábmbătă în 14 a. l. c. am petrecut la mormént pe vrednicul și neuitatul protopop al tractului Turdei, *Artemiu Codarcea*.

Mórtea prea timpurie a fericitului în Domnul, care a răposat în flórea bărbăției în etate de 52 ani, legăturile de prietinie, prin cari s'a conerescut în timpul de 5 ani a protopopiei sale cu societatea română din Turda și împrejurime, demnitatea cu care și-a purtat oficiul, încăt a atras asupra sa și respectul concetățenilor de altă limbă, au grupat o lume imensă în jurul cosciugului séu, acoperit de o mulțime de cununii.

Fiind-că biserica parochială din Turda nouă n'a putut încápea publicul numărós, prohodul s'a oficiat în cemetierul bisericeii din partea domnilor protopopi *Nicolau Solomon* din *Ludoș*, *Ioan Hațieganu* din *Coșocna* și *Dr. Elia Dăianu* din *Clușiú*, asistat de preoțimea tractuală, precum și din tractul *Indolului*, ér cântările funebrele le-a esecutat corul improvisat al învățătorilor din tract.

Vorbirea funebrelă a rostit'o d-l protopop *Nicolau Solomon*, cu oratoria-i recunoscută, și adéne emoționat prin coincidența, că densusul i-a fost odinioară profesor decedatului, ér acum își petrece la mormént pe discipulul séu. Értăciunile le-a luat cu cuvinte alese și bine simțite protopopul *Ioan Hațieganu* din *Coșocna*. La mormént *Nicolau Rațiu* preot în Turda, a rostit cuvinte de adio fostului șef în numele séu și al preoțimei tractuale. Tot aici a vorbit *Dr. Eugen Pățăceanu*, avocat în Turda, reamintind activitatea ce a sévêșit'o repausatul pe teren social în decurs de 5 ani, cât a fost protopop al acestui tract.

Repausul fiind de un exterior impunător și simpatic, având inteligență și cultură superioară, în scurt timp a atras asupra sa atențiunea binevoitoare a societății române de aici, a încheiat legături neșterse de amicitie în sinul aceleia, ér membrii diferitelor corporațiuni și societăți l'au îmbrățișat cu căldură și recunoscându-i capacitatea și activitatea, i-s'a dat rol de conducător în sinul acestor societăți.

A fost ales membru în direcțiunea institutului „Arieșana“, a fost onorat cu postul de director al despărțământului Turda al „Asociațiunei“ și ca rod al muncii săvârșite în sinul aceleia, ne-a lăsat drept moștenire biblioteca despărțământului înzestrată cu peste 500 opuri. A luat parte la mișcarea de organizare a meseriașilor români din Turda ca adevărat patron, a fost membru zelos al societății de lectură a femeilor române din Turda.

Activitatea ce s'a dezvoltat în sinul acestor societăți în cei 5 ani urmă, cu drept cuvânt se pôte numi mișcare de regenerare a societății române din Turda, care regenerare în partea-i cea mai însemnată și determinătoare cu dreptul i-se atribuie activității regretatului protopop Codarcea.

De aceea mórtea lui lasă un gol adénc simțit în sinul societății române de aici, care atât pe timpul bólei și mai ales din incidentul morții a arătat multă simpatie față de familia regretatului, niusind a-i alina durerea adéncă.

Reverinței și simpatiei față de regretatul i-s'a dat expresiune din partea societății române din Turda prin aceea, că diferitele corporațiuni s'au prezentat la cosciugul lui, depunénd fie-care cununa recunoscinței și doliului ei. Astfel s'a prezentat în corpore societatea femeilor sub conducerea dómnei presidentă Aurelia Boldea n. Barișiu, care după depunerea corónei a preserat cosciugul cu flori; tot corporativ s'a prezentat și au depus cununa preoțiimea tractuală, corpul învățătoresc, Eforia școlii gr. cat. din Turda vechiă, direcțiunea „Arieșanei“, despărțământul Turda al „Asociațiunei“, inteligența română din Turda, meseriașii români din Turda, depunénd fie-care între cuvinte de adéncă jale în fața familiei coróna sa pe cosciugul regretatului protopop.

Alături de cununa familiei atérna pe catafalca coróna adv. Dr. George Popescu ca semnul amicitiei adénci și nevestjite față de regretatul.

În modul acesta s'a manifestat societatea română din Turda și împrejurie față de memoria protopopului Artemiu Codarcea, care s'a stîns în mijlocul activității celei mai neobosite, când și de și își sporia meritele pe terenul bisericesc, scolar și social.

A apus în flórea bărbăției lăsând în jale adéncă familia, care așa de mult avea lipsă de ajutorul său, lăsând un gol care va rămáne pustiu timp îndelungat în sinul societății de aici.

Fie-i somnul lin și memoria binecuvântată!

E.

Din Clușiu.

Elemente noué și sănătoșe ne-au venit anul acesta la Clușiu. Băeți însuflețiți și muncitori, cari sub tacticósa conducere a președintelui tinerimei au întrodus o nouă viață între tinerii noștri.

Nepăsarea din trecut a dispărut și ați plini de mulțumire putem vedé progresul ce-l face tinerimea în tóte privințele.

În localul casinei române se țin regulat ședințe literare, în fie-care Sâmbătă s'era. La aceste ședințe ia parte și inteligența română din Clușiu, încurajând astfel pe tineri la muncă. Cea mai reușită dintre ședințele ținute până acum a fost ședința ținută Sâmbăta trecută, la care a luat parte și artistul Simicel. Dénsul a executat pe Mandolină câte-va piese românesce, cari prin melodia lor dulce ne-au umplut inimile de farmec.

Dintre lucrările literare amintim: „Veronica Micle și Maria Cunțan“ de I. Soricu și „Deochiată“ schiță de G. Stoica. Ambele lucrări au fost ascultate cu interes deosebit.

În 26 Novembrie tinerimea noastră va arangia îndatinatul picnic, la care cu drag invită publicul românesc. Pentru noi Clușenii, cari suntem încunjurați de străini, a fost o surprisă plăcută, când am audít, că studenții vor aranja de data asta mai

de vreme picnicul. Sperăm, că va lua parte cât mai mult public, mai ales, luând în considerare faptul, că venitul curat al acestui picnic este destinat pentru ajutoarea studenților lipsiți de mijloce. Interesându-se publicul nostru de acésta petrecere a tinerimei din Clușiu face tot de-odată și o faptă filantropică.

Avem multă încredere în marinimositatea publicului nostru și nu ne îndoim, că toți acei p. t. domni, cari vor fi împiedecați a lua parte la picnic, își vor arăta interesul, ce ni-l pórtă, prin aceea, că vor răscumpéra biletele primite.

Nu mai câte-va zile ne despart de acésta petrecere, până atunci la revedere. Despre rezultatul picnicului vom da în „Gazeta“ noastră un raport detaliat.

Nișu.

Reuniunea de lectură din Rodna-veche prigonită

Rodna-veche, la 12 Noemvrie n. 1903.

Stimate domnule redactor! Cetitorii prețuitului dv. diar vor avé pôte cunoscință, că s'a lansat în public un apel către inteligența română din Rodna-veche, ca să înființăm o reuniune de cetire și cântări. Apelul l'am trimis spre publicare stim. dv- prin 18 Aug. n. a. c. În 6 Septemvrie n. s'a și ținut adunarea constituantă, s'a ales comitetul provisor, s'a cecit și primit proiectul de statut. Statutele s'au dat d-lui solgăbiréu la începutul lunéi acesteia a. c. cu rugarea, ca să le înainteze ministerului de interne spre aprobare.

Ce se vede? D-l solgăbiréu, om cu minte, cum rar găsesci, hiperzelos în apărarea ideii de stat unitar maghiar, s'a grăbit a da aspră poruncă „fraților“ Români, ca momentan să iese din proiectata reuniune; ba mai mult, i-a amenințat cu suspendarea din oficiu pe notarul comunal, comisarul de drum, oficianții de judecătoria cercuală, de la primărie etc; toți până într'unul să iese din sinul reuniunii „valahe“. Porunca și o dá pe motivul, că reuniunea valahă ar urmări scopuri politice valahe și ca nu cum-va prin activarea ei să se sguduie temelile statului maghiar.

Și acum cu toții s'au ridicat împotriva mea, care — cum dic ei — sunt sufletul reuniunii proiectate, și pe motiv că primejduesc integritatea statului maghiar unitar (!) mă arata cu degetul, étă; „agitatorul valah“...

Cu intimidări pe mine nu mă pot clinti din loc, nici ne vor face să creșem, că astfel de acte și proceduri ar puté să ne înspăimânte. Reuniunea din cestiune stă exclusiv în serviciul unei cauze culturale, ea nu face politică...

Traian Turcu.

Din Franța.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Se scie, că vara trecută un tînér frances a stat câteva luni în comuna Rîșnov de lângă Brașov cu scop de a se deprinde în limba românescă, din care se facă apoi examen la școla orientală din Paris. Tînérul frances nu și-a uitat nici după ce s'a reîntors în patria sa de timpul plăcut petrecut în mijlocul Românilor, dovadă scrisórea adresată unuia dintre membrii redacției noastre, pe care o publicăm mai jos în traducere:

Paris-Neuilly, 18 Nov. 1903.

Iubite Domnule și Amice,

E deja cam de mult, de când mi-am pus în gând să Vă scriu așa, după cum Vă promiseseam, când am plecat din Brașov. Însé am avut atâtea afaceri după ce am sosit, încât a trebuit să amân de pe o și pe alta împlinirea promisiunii mele.

Eu mi-am făcut cu succes examenul de limbile orientale; tesa pe care am prezentat-o a fost depusă ca manuscris în

arhivele școlii. Am de gând să o scot în tipar și Vă voi trimite un exemplar.

Ce de evenimente s'au întéplat de la despărțirea noastră, în Franța și în Ungaria!

Aici, politica ministeriului s'a dezvoltat pe calea urmată de la început adecă pe calea anticlericalismului. Execuțiunile călugărilor au fost număróse, cu tótă iritația cea mare a populațiunei noastre de la țéră.

Astăzi am ajuns acolo, încât sectarismul jacobin nu le consideră de suficiente. Domnul Combes a promis săptămána trecută la tribuna Senatului, că va depune în curénd un proiect de lege, prin care se interdice dreptul de a funcționa în învățământ tuturor acelora, cari au făcut votul obedienței și al castității, prin urmare tuturor membrilor cleului, fără nici o deosebire.

Trebuie să Vă semnalez totuși, că s'a produs o neînțelegere destul de gravă între președintele consiliului și între domnul Chaumié ministrul instrucțiunei publice. Acesta fiind autorul unui proiect de lege în care se recunóscé libertatea instrucțiunei (proiect prezentat dealtmintea de către guvern luna trecută), nu va adopta, cred eu, noul fel de gândire al colegului său. Décă d-l Chaumié s'ar retrage din ministeriu, cred, că căderea ar urma în timpul cel mai apropiat, fiind-că Uniunea republicană, care este un grup important al majorității în Senat, s'ar întóree împreună cu Chaumié contra ministeriului, ér elementele, ce vor rămáne credincióse cabinetului, n'ar fi de ajuns, spre a-i asigura majoritatea. Politica meschină, ce se urmăreșce, este o adevărată rușine pentru patria noastră, o politică a compromiselor echivoce de care toți ómni cinstiți s'au scărbit și care cu tóte acestea are șanse de a dura încă mult timp, date fiind dificultățile aprópe de neînvins, cu cari ar avé să se lupte un nou cabinet. În mijlocul complicațiunilor pe care nimeni nu le pôte prevedé, Biserica va sucomba, cel puțin pentru un moment, față cu furia imbecilă a unei minorități fără scrupule.

Étă, iubite domnule și amice, situațiunea fórte penibilă, de care inimile noastre de Francesi sufer de doi ani. Cum să se remedieze lucrurile? Acésta este fórte greu de spus. Populațiunea orașelor noastre privesce expulsările cu ochi aprópe indiferenți. Este de desperat!

Am urmărit cu atențiune fazele crisei unguresci și formațiunea cabinetului Tisza. Ce credeți? Va avé ceva șanse de durată? Vă rog să fiți așa de bun, să-mi spuneți ce sciti în privința acésta și mai ales consecuentele, ce vor urma din acésta formațiune asupra patriei D-vóstré?

Păstrez excelente suvenirii din timpul petrecerii mele în mijlocul D-vóstré și între cele mai bune din aceste suvenirii este cea a ultimei seri petrecute în Brașov, când am discutat filosofie, morală și religiune. Ar fi o fericire pentru mine, decă ați binevoi a continua prin corespondențe conversația noastră, care spre regretul meu a fost atât de scurtă.

Imi permit tot-odată a Vă trimite o cartă postală destinată pentru o tînără domnișórá, una din amicele mele. Fiind-că mi-a reproșat, că am uitat-o și nu i-am trimis o cartă postală, i-am promis, că i-se va trimite una din Transilvania*). N'am însă alt chip, de a i-o trimite, decât rugându-vé pe d-vóstré să o puneți la postă în Brașov.

Intélnindu-vé cu amicii noștri, spuneți-le, că nu i-am uitat și că îi rog să fie convinși de bunele mele sentimente.

Primiți, vă rog etc.

H. B.

Literatură.

Revista idealistă. Sumarul n-ului 9, 1 Noemvrie 1903. I. Dr. I. Felix: Progresele igienei în cei din urmă ani. —

*) Acésta cartă postală representă biserica și școla românescă din Rîșnov, str. română și prăvălia lui George Ilie.

Alimentele. 2. A. Răchită: Raportul Rabier asupra congregațiilor în Franța. 3. F. de Curel: Idolul nou — Actul II și III (traducțiune de N. Vaschide și V. Ghidionescu). 4. Aurel Șuluțiu: Ortografia internațională a numirilor românesce. 5. Dr. G. Marinescu: Secțiunea de medicină umană la congresul de științe. 6. P. Vulcan: „Armăna“ (roman). — Partea III. 7. Vaschide: François de Curel. 8. Poesii: Vis de poet, De la vie, Mama unui marinar, Printre alei de oimțir, de Tr. D. Anghel; Mamă, cântec de departe, de Florian I. Becescu; Fragment (din poemul „Intre stele“), de Alexandrescu-Dorna. 9. Smara. Coloniile școlare și societatea „Sprijnul“. 10. Ión Sc. Pascal: Despre Cadastru. 11. Mathilda Serao: Pe stradă — nuvelă napolitană (traducție de Lia Măgură). 12. I. C. Bacalbașa: Teatrul național — Reprezentațiile cu d-ra Ventura; Eglé poem dramatic de d-l Dauș (Cronică teatrală); 13. Cugetări. 14. M. G. Holban: Viéța în țéră și în străinătate. 15. Buletin literar și bibliografic (Cărți și Reviste române; cărți și reviste străine). Tóte manuscrisurile se trimit numai d-lui Mihail G. Holban, directorul „Revistei Idealiste“, la Mogoșești (prin Mihăileni), jud. Dorohoi. Nici un manuscris nu se înapoiază.

ULTIME SCIRI.

Viena, 22 Noemvrie. Ministrul președinte Tisza a fost primit astăzi în audiență de către Majestatea Sa. Tisza a conferit apoi cu ministrul de răsboi și cu cel de esterne.

Clușiu, 22 Noemvrie. „Noul partid“ al lui Banffy s'a constituit astăzi. Baronul a rostit un discurs, în care și-a espus pe larg programul despre construirea statului național maghiar unitar, pe basa legii de 1867.

București, 22 Noemvrie. Eri din incidentul s'erbătorii sf. Archanghelii Mihail și Gavril, studenții universitari din capitală au asistat la un parastas în biserica Mihail-Vodă în amintirea marelui voevod Mihail Vitezul. Eșind din biserică, studenții au depus o cunună la statua lui Mihail Vitezul. S'au depus cununi și pe mormintele lui Mihail Eminescu și Mihail Cagălniceanu. Regimentul Mihail Viteazu Nr. 6 a celebrat de asemenea amintirea patronului.

Belgrad, 22 Noemvrie. Scirile colportate despre un atac de apoplexie a regelui Petru, sunt lipsite de orí ce temei. Regele Petru se află bine.

Petersburg, 22 Noemvrie. Țarina s'a îmbolnăvit. Starea ei însă nu inspiră îngrijiri

Diverse.

De ce naționalitate e Ibsen. — Tótă lumea scie că marele scriitor Henrik Ibsen, autorul celebrelor drame „Nora“, „Hedda Gabler“, „Strigoii“, „Stilpii societății“, etc., este norvegian. Acum diarul „Post“ din Berlin afirmă însă că lucrul nu este esact. Gazeta germană spune, că Ibsen a stat, ca și strămoșii lui, în Norvegia, și el e norvegian ca om politic și literat.

Dér nu numai că el nu se scobórá dintr'o familie Norvegiană, dér nici n'are mult sânge norvegian în vine.

El are, dimpotrivă, în vine sânge danes, scoțian și chiar sânge german.

Étă și genealogia sa:

Petre Ibsen, străbunicul dramaturgului, a fost pescar danes; el s'a însurat cu o germană. Henric Petersen Ibsen, nepotul precedentului, s'a căsătorit cu o scoțiană.

Ér Ibsen însuși s'a însurat cu o norvegiană.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop

PUBLICAȚIUNE.

Representanța orașenească cu conlusul dela 11 Noemvrie a. c. a statorit lista nominală despre viriliștii orașenești pe anul 1904, pe basa conspectelor de dare din anul 1903, precum urmază:

	Kor.	fil.	Kor.	fil.	
1. Dr. Wilhelm Czell, fabricant Brassó	10031	61	20063	22	m. c. c. și i.
2. Karl Czell, " "	9010	24	18020	48	farmacist
3. Friederik Ozell, " "	7799	48			
4. Adolf Heshaimer, comerciant " "	3100	53	6201	06	m. c. c. și i.
5. Institutul de pensiuiri brașoven " "	5167	50			
6. Iacob L. Adler, bancher " "	5021	21			
7. Adolf Adler, " "	4915	68			
8. Dr. Aug. Fabritius, medic de ochi regnicolar " "	2259	40	4518	80	Dr. în med.
9. Emanuel Mayer, comerciant " "	2256	06	4512	12	m. c. c. și i.
10. Mich. Fleischer, fabric. de salam " "	2216	29	4436	58	m. c. c. și i.
11. Dr. Karl Flechtenmacher, medic " "	1756	41	3512	82	Dr. în med.
12. Ioan Schiel, fabric. de mașine " "	1707	49	3414	98	m. c. c. și i.
13. Martin Copony, fabr. de hârtie " "	1574	78	3149	56	dtto
14. Alex Drechsler propr. de casă " "	2962	39			
15. Com. bis. ev. A. B. cetate " "	2926	29			
16. Fondul spitalului fem. ev sêrace " "	2922	93			
17. Henrik Aronsohn, speditor " "	1445	30	2890	60	dtto
18. Wilh. Scherg, fabric. de postav " "	1444	11	2888	22	dtto
19. Emil Porr, fabricant " "	1427	33	2854	66	dtto
20. Verzár István, comerciant " "	1396	41	2792	82	dtto
21. Karl Neustädter, cafegiu " "	1387	45	2774	90	dtto
22. Dr. Bogdán Andor, proprietar de casă Sepszi-Szt.-György	1339	80	2679	60	Dr. în drept.
23. Karl Kenyeres, fabr. de licher Brassó	2659	55			
24. Iosef Mayer, avocat " "	1287	—	2574	—	avocat.
25. G. B. Popp, propr. de casă " "	2353	34			
26. Societ. pe acții pentru industria de zahar ung. " "	2272	61			
27. v. d. Louise de Plöckerfeld " "	2269	29			
28. Simion Damian, avocat " "	1121	09	2242	18	"
29. Fundațiunea Ridely " "	2240	61			
30. Filiala băncii „Albina“ " "	2228	91			
31. Henr. Hiemesch, fabr. de salam " "	2218	29			
32. Iosif Pușcariu, avocat " "	1108	96	2217	92	"
33. Ludvig Miess, neguț. de pele " "	1108	40	2216	80	m. c. c. și i.
34. Iosif Prentner, particular " "	1090	10	2180	20	dtto
35. Gustav Eitel, fabr. de săpun " "	1037	47	2074	94	dtto
36. Fundațiunea E. Böhlert " "	2067	—			
37. Dr. Adolf Mandel, avocat " "	1030	50	2061	—	avocat
38. Anton Kassik, neguț. d. producto " "	1933	25			
39. Leopold Adler, particular " "	1977	88			
40. Legatul Jugaian " "	1977	60			
41. Iacob Rudolf Adler, detailist " "	1976	14			
42. Karl Schnell, notar publ. reg. " "	1966	24	1932	48	notar
43. v. d. Iosifine de Trauschenfels " "	1928	10			
44. Fried. Scherg jun., fabr. de pele " "	962	55	1927	10	m. c. c. și i.
45. Gustav Bömches de Boor, capit. " "	1923	10			
46. Petru Nemes, not. publ. reg. " "	1892	24			
47. Victor Roth, farmacist " "	944	—	18	8	farmacist.
48. Victor de Maurer, particular " "	1854	43			
49. Christ. Kertsch, ing. oraș. pens. " "	926	—	1852	—	inginer
50. Martin Tartler, particular " "	1837	50			
51. Michael Teutsch, cojocar " "	908	42	1816	84	m. c. c. și i.
52. George Ieremias, propr. d. casă " "	1816	58			
53. Fondul de studii rom. cath. " "	1771	08			
54. Korodi Mihály, propr. de casă " "	879	35	1758	70	dtto
55. August Reich, fiscal orașenesc " "	868	58	1737	16	avocat.
56. Stefan de Remenyik, pr. de casă " "	1723	17			
57. Julius Römer, profesor " "	858	46	1716	92	profesor.
58. Julius Gmeiner, particular " "	1700	58			
59. Comun. bis. ev. A. B. Bartolomeu " "	1615	79			
60. Samuel Klein, neguț. de lemne " "	1590	63			
61. v. d. Ernestine Adler " "	1580	19			
62. v. d. Rosa Grünfeld " "	1531	64			
63. Dr. Eugen Lassel, profesor " "	764	14	1528	28	"
64. Francisc Henning, propr. d. casă " "	1515	76			
65. Wilhelm Teutsch, " " " " " "	757	20	1514	40	m. c. c. și i.
66. Dr. Friederich Philippi, adv. " "	750	41	1500	82	avocat.
67. Eduard Kamner, neguț. de fer " "	1485	37			
68. v. d. Maria de Steriu " "	1484	09			
69. Otto de Roll, agent " "	728	25	1456	50	m. c. c. și i.
70. Francisc Stieher, controlor la casa oraș. în pensiune " "	726	19	1452	38	econom.
71. Anton Irk, propr. de moșie " "	1408	08			

	Kor.	fil.	Kor.	fil.	
72. George Scherg, măcelar Brassó	694	67	1389	34	m. c. c. și i.
73. Dr. Fried. Jekelius, med. oraș. " "	692	22	1384	44	m. c. c. și i.
74. Moritz Malcher, cafegiu " "	1356	43			
75. Iosif Leitinger, dir. de bancă " "	673	58	1347	16	farmacist
76. v. d. Charlotte de Schobeln " "	1344	09			
77. Iosif Mátyás, neguț. de cereale " "	1334	24			
78. Ioan Dușoiu, neguțator " "	663	09	1326	18	m. c. c. și i.
79. George Schmutzler, com. " "	1308	84			
80. Karl Fabritius comerciant " "	65	64	1301	2	dtto
81. Papp Ferencz propr. de casă " "	642	1	1285	82	dtto
82. Francisc Witting, măcelar " "	1282	—			
83. Emil de Gyertyanfy, particular " "	639	27	1278	54	dtto
84. Gustav Schiel, predicator " "	597	80	1195	60	presbiter
85. Iulius Teutsch, droguist " "	595	10	1190	20	farmacist
86. Dr. Aurel Mureșianu " "	591	95	1183	90	redactor
87. Eređii lui Albert Schmiedt " "	1179	86			
88. Dr. George Baulescu, medic " "	590	76	1181	52	medic
89. Dr. Fr. Schwarz, med. primar p. " "	589	01	1178	2	medic
90. Iosif Meschendörfer, par. Sâmpetru " "	570	15	1140	30	presbiter
91. Wilhelm Scmiedts, adv. Brassó	569	55	1139	10	avocat
92. Traugott Copony, f. de hârtie " "	567	20	1134	40	m. c. c. și i.
93. Henrik Zeidner, librar " "	1120	37			
94. Otröban Radó, propr. de casă " "	1101	08			
95. Dr. Zakarias János adv. " "	55	47	1100	94	avocat
96. Alfred Tartler, comerciant " "	1087	42			
97. Dr. Vajna Gábor, avocat " "	540	52	1081	04	avocat
98. Simay Gerő, comerciant " "	540	35	1080	70	m. c. c. și i.
99. Nicolae G. Furnică, măcelar " "	1079	99			
100. Dr. Nicolae Mănoiu, avocat " "	539	57	1079	14	avocat

Membrii suplenți:

1. Fried. Reimesch, învățător Brassó	524	26	1048	52	învățător
2. Karl Harth, comerciant " "	1045	41			
3. Karl Hornung, farmacist " "	5	8	1037	92	farmacist
4. Iulius Müller, propr. de case " "	1037	02			
5. Alfred Porr, neguț. de cereale " "	1032	52			
6. Henrik Scherg, măcelar " "	1027	25			
7. Samuel Hetwig, propr. de casă " "	510	27	1020	54	învățător
8. Christian Klöss, restaurateur " "	1015	30			
9. v. d. Heloise Fabricius " "	1014	—			
10. Eugen Lassel, profesor pens. " "	504	36	1008	72	profesor
11. Dr. Franz Herfürth, decan Cristian	504	28	1008	56	presbiter
12. Eduard Kugler, farmacist Brassó	501	44	1002	88	farmacist.
13. Rudolf Bernhardt, fabric. de mobile de fer " "	986	06			
14. Wilhelm Frätschkes, par. Ghimbav	492	50	985	—	presbiter
15. Comunitatea bisericeii rom. cat. Brassó	971	21			
16. Heinrich Zinz, comerciant " "	970	85			
17. Iosif Virág, cărciumar " "	966	56			
18. And. Schwarz, propr. de casă " "	965	41			
19. Dr. Henrik Gust, dentist " "	481	47	962	94	
20. Pavel Stenner, particular " "	951	74			
21. Comunitatea bisericească grăcă " "	950	15			
22. Ludwig Schmidt, speditor " "	949	79			
23. Fondul școlii elem. rom. cath. " "	940	20			
24. Karl Eiwien, propr. de ferestruu " "	935	63			
25. Armin Fein, neg. de lemne " "	927	26			
26. Ioan Nagelschmidt, boltaș " "	923	50			
27. Karl Adam, avocat " "	461	11	922	22	avocat
28. v. d. Lázár Gerő " "	920	—			
29. Michael Beer, neg. de mobile " "	903	52			
30. Gottlieb Schlandt, fabr. de pele " "	895	34			
31. Eređii lui Bömches " "	882	—			
32. Julius Mandl, propr. de casă " "	882	—			
33. Ioan Herter, fabr. de ciorapi " "	439	65	879	30	
34. Arnold Alesius, student de medicină în Viena	878	30			
35. Emil Jekelius, farmacist Brassó	436	—	872	—	
36. Eređii lui Iosif Maager " "	870	57			
37. Friederik Fabritius, funcționar la casa de păstrare " "	862	88			
38. Karl Kimm, furnisor de petriș " "	853	33			
39. Remasul lui P. Zeides " "	848	33			
40. v. d. lui Verzár Moór " "	840	90			

Ceia ce se aduce la cunoștința publică cu acel adaus, că eventualele recuse seu reclamațiuni contra listelor nominale au a se face verbal seu în scris la acest oficiu în termen de 15 zile computate dela ziua ce urmază zilei dela afișarea acestei publicațiuni pe tabla din edificiul de oficiu al magistratului, adecă în timpul dela 24 Noemvrie până la 9 Decemvrie a. c.

Brassó, 16 Noemvrie 1903.

Magistratul orașenesc.

UN TINER caută post de încasator, la o bancă, vorbind limbile; Română, Germană, Italiană, Greacă, Engleză și Turcă, p. sede și certificate, a se adresa strd. Cismarilor 8.

Loco.

Se recomandă de ucenic la prăvălie — speterai — din Brașov ori Sibiu un tiner român, care a mai fost ca atare 1½ an. Adresa la administrația acestui diar sub „Ucenic“.

2-3.1162.

De vândare.
Casa din colț, din ulița nouă de sus este de vândare din mână liberă. Informațiuni se pot lua în farmacia „La biserica albă“ Strada Vămei nr. 8.

(1165,1-8)

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunar.